

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.672/2015/6.

A tanács tagjai: . Tallián Blanka a tanács elnöke
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna
előadó bíró
Dr. Hajdu Edit bíró

A felperes:

A felperes képviselője: ----

Az alperes:

Az alperes képviselője:
Dr. Kispál Viktor jogtanácsos

A per tárgya: azonnali hatályú felmondás jogellenességének
jogkövetkezményei

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Fővárosi Törvényszék 4.Mf.680.201/2015/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 33.M.1379/2013/17.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 4.Mf.680.201/2015/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak 278.500 (kettőszázhetvennyolcezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási

illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2003. április 2-ától állt az alperes alkalmazásában forgalmi szolgálattevő munkakörben. A munkaviszonyát 2014. március 4-én azonnali hatályú felmondással szüntették meg, amely indokolásának lényege szerint a Forgalmi Utasítást 2013. február 27-én többször szándékosan megszegte, valamint 2013. február 28-án a szolgálati helyét engedély nélkül elhagyta.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes a keresetében a munkaviszony jogellenes megszüntetésének megállapítását, és a jogviszony helyreállítását kérte utalva arra, hogy a P.D. Szakszervezetének munkavállalói képviselője. Amennyiben a bíróság ezt a kérelmét nem találná indokoltnak, a jogviszony jogellenes megszüntetésével okozott kár megtérítésére kérte kötelezni az alperest, amelynek összegét 12 havi távolléti díjban, összesen 2.880.000 forintban határozta meg. Végkielégítés címén 2 havi távolléti díjának megfelelően 480.000 forint megállapítását kérte.
- [3] Jogalap nélküli gazdagodás címén 5.000.000 forintra tartott igényt a szolgálati lakáson eszközölt munkálatok tekintetében, később ezen keresetét már nem tartotta fenn. Utazási költségek megtérítése címén - 15 alkalommal munkába járással kapcsolatosan felmerült üzemanyagköltségre tekintettel - 200.000 forintra tartott igényt. Hivatkozása szerint a munkáltató és közte szakmai vita volt, az alperes jogellenes utasítást adott a felperesnek, amelynek teljesítését meg is tagadhatta volna, ezt ő azonban egyetlen alkalommal sem tette. További hivatkozása szerint nem hagyta el az állomás helyét azon időtartamra, amelyre a munkáltató a jogviszony megszüntetésben utalt, a mosdóba ment, ehhez pedig felsőbb engedélyt nem kellett kérnie.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását kérte azzal, hogy a felperes a felmondás indokolásában foglaltakat elkövette, az azonnali hatályú felmondás jogszerű volt. Hivatkozása szerint a felperes munkavállalói képviselői minősége nem állt fenn. A munkavállalói képviselő az üzemi tanács tagja, az üzemi megbízott, illetve a gazdasági társaság (M. Zrt.) felügyelőbizottságának munkavállalói képviselője. Ezen ismérvek a felperesre nem vonatkoztak. Ezen túlmenően az alperes álláspontja szerint a 12 havi távolléti díj mértéke is eltúlzott, a munkába járási költségeit illetően a kereset elutasítását kérte a felek megállapodására hivatkozással.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 33.M.1379/2013/17. számú ítéletével a felperes keresetének részben helyt adva az azonnali hatályú felmondás jogellenességére tekintettel távolléti díj címén 12 hónapra 2.880.000 forintot, végkielégítés címén 2 havi távolléti díjnak megfelelően 480.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest, továbbá perköltség viselésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest eljárási illeték fizetésére. Kimondta, hogy az igazságügyi szakértői költséget az állam viseli.
- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint az alperes jogellenes magatartást tanúsított azáltal, hogy a felperes 7 hónappal az azonnali hatályú felmondást követően is az alperes nyilvántartásában szerepelt, ez pedig a jogbiztonság szempontjából kifogásolható, és jogszabályba ütköző.
- [7] A felperes munkavégzése során elkövetett hibáinak indokolásakor az alperes kihagyta a logikai láncolatból az általa felvetett szabályozási hiányosságokat. A szakértő megállapította, hogy a helyszíni szemlén az alperes szakmai képviselőinek jelentős része a legcsekélyebb jelét sem mutatta a kézenfekvő szakmai hibák felismerésének. A szakértő kitért arra, hogy a rendelkezésre álló rendőri vizsgálat a felperes érintett időszakra vonatkozó távollétét nem minősítette veszélyesnek, és munkavédelmi szakértőt sem rendelt ki a veszélyhelyzet szakmai feltárására. Az alperes szabályozási rendszere nem volt megfelelő, így erre nem is épülhet konkrét munkavégzési előírás. A bíróság ezek figyelembe vételével megalapozatlannak találta a felmondás ez irányú indokait.
- [8] A BRFK nyomozást megszüntető határozatának tartalma szerint: „Megállapítható volt, hogy a 18.00 és 18.50 óra közötti időben nem folyamatosan, egyhuzamban lehetett távol a szolgálati helyétől P.S., mivel a kérdéses időben kezelni kellett a biztosító berendezést, hogy akadályoztatás nélkül az állomáson - amelyen nem volt személyi forgalom - keresztül tudjon haladni a jelzett négy szerelvény”. „A rendelkezésre álló adatok alapján kétséget kizáró módon nem volt cáfolható P.S. elmondása, hogy ő a kérdéses időszakban nem folyamatosan volt távol a szolgálati helyétől, hanem több esetben néhány percre csak egészségügyi okból ...”. „Az sem volt cáfolható, hogy a kérdéses időszakban ne engedélyezte volna P.S. az állomáson keresztül haladó szerelvények haladását”. Minderre tekintettel a felmondás ezen indoka sem nyert bizonyítást.
- [9] A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként az elsőfokú bíróság arra a megállapításra jutott, hogy szolgálati lakás és munkába járással kapcsolatos költségtérítés együtt nem jár, ezért a bíróság ezen felperesi kérelmeknek nem adott helyt.
- [10] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 4.Mf.680.201/2015/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében részben megváltoztatta, és az alperest terhelő távolléti díjat 2.789.820 forintra, a végkielégítést

464.216 forintra leszállította. A szakértői költség viselésére vonatkozó rendelkezést akként változtatta meg, hogy ezt az alperes köteles megfizetni az állam javára a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatala külön felhívására. Kötelezte az alperest, hogy fizessen a felperesnek másodfokú perköltséget, valamint az állam javára az adóhatóság felhívására fellebbezési eljárási illetéket.

- [11] A másodfokú bíróság ítélete szerint maga a felmondás indokolása tartalmazza azt, hogy a felperes mind a négy felsorolt vonatszerelvény esetében - miután az utasítás értelmezésével kapcsolatos vitából adódóan sürgősségnek találta az írásbeli rendelkezés kiadását, és ezt közölte a R.Ú. forgalmi szolgálattevőjével - végül a vonat személyzetet értesítette, illetőleg az írásbeli rendelkezéseket kiadta. A munkavállaló tehát az utasítás végrehajtását ténylegesen nem tagadta meg, ellenvéleményét fenntartotta, ennek ellenére azt teljesítette. A felperes jelentést írt az eseménykönyvbe, amelyben részletesen indokolta a vitatott sorompóval kapcsolatos szakmai álláspontját, aminek lényege, hogy az nem nyílt vonali, hanem vasútállomási sorompónak minősül, ezért annak meghibásodásáról a vonat személyzetének értesítése sürgős, ezt a r. pontja csak a nyílt vonali útsorompók esetében teszi kötelezővé. A felperes az említett jelentésben álláspontja összegzéseként rögzítette, hogy „a továbbiakban az Á-ről vonat személyzetet nem értesítek, mert ha állomási sorompó, akkor a D bejáratnál jelzőre kivezérelt hívójelzéssel a vonat bejáratható”. Nem hagyható azonban figyelmen kívül, hogy a felperes - mint ahogyan azt a jelentésében is leírta - a szóban forgó szabály értelmezésével, illetve alkalmazásával kapcsolatos problémákra már két hónappal korábban is felhívta az osztályvezetője figyelmét, aki a forgalmi szakértőt megbízta a probléma kivizsgálásával, de a perbeli időpontig érdemi intézkedés nem történt. Ilyen körülmények között nem értékelhető a felperes részéről lényeges munkaköri kötelezettség jelentős mértékű megszegéseként az, hogy szakmai álláspontja kifejtését követően értesítette a vonat személyzetét is. Egyébként a kijelentése is csupán a jövőre nézve tartalmazott megállapítást.
- [12] Nem fogadható el a fellebbezési érvelés a szolgálati hely elhagyásával kapcsolatos felmondási indok tekintetében sem, miszerint az alperes nem azt róta a felperes terhére, hogy a perbeni napon 18.00 és 18.45 óra között végig távol volt, hanem hogy 18.00 óra körül nem volt a helyén, majd amikor az állomásfőnök kiment ellenőrizni, a felperes szintén nem tartózkodott ott, és csak 18.45 órakor érkezett vissza. Az alperes a per során maga sem állította, hogy a felperes az említett időszakban folyamatosan távol volt a szolgálati helyétől, azonban ez nem változtat azon, hogy az azonnali hatályú felmondás indokolásának szövege a magyar nyelv szabályai szerint nem értelmezhető másként mint úgy, hogy a felperes 18.00 órától 18.50 óráig tartó időtartamban végig távol volt a munkavégzési helytől. Ez pedig a perben beszerzett bizonyítékok alapján nem volt rögzíthető. K.R. tanúként előadta,

hogy a felperes 17.55 órakor értesítette őt, hogy „csőtörés van, és egy percre felszalad az emeletre”, de 18.00 órakor már ott volt a helyén, amikor jött a tehervonat. Elmondta továbbá, hogy kizártnak tartja, miszerint a felperes 18.00 órától 18.50 óráig távol lett volna a munkavégzési helytől, mert akkor leállt volna a vonatforgalom.

- [13] A felperes a per során következetesen állította, hogy az említett időszakban néhány percre a mosdóba távozott. Az alperesi képviselő a tanúvallomásra reagálva nyilatkozott úgy, hogy nem állította, miszerint a felperes 18.00 órától 18.50 óráig nem volt a helyén, hanem azt adta elő, hogy „18:45 perckor keresték a R-ről, és akkor a főnökség is kereste, és még 10 perc múlva sem volt a helyén. 45-50-ig akkor távol lehetett” (jegyzőkönyv, 2. oldal).
- [14] A tanú alátámasztotta a felperes azon állítását is, hogy nincs olyan szabály, miszerint ha valaki a mosdóba megy, ehhez engedélyt kell kérni, ami egyébként életszerűtlen is lenne, és ezt az alperes sem állította.
- [15] A per érdemi elbírálása szempontjából irreleváns, ezért a másodfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget az alperes munkaviszony megszüntetését követő kétségtelenül téves, és a jogszabályoknak nem megfelelő eljárásának.
- [16] A másodfokú bíróság utalt a Pp. 215. §-ában foglaltak alapján arra, hogy a döntés nem terjedhet túl a kereseti kérelmen. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmen túlterjeszkedve döntött az elmaradt bér, illetve a végkielégítés összegéről, ezért azt az ítéletében módosította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [17] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a jogszabályoknak megfelelő határozat hozatalát kérte. Másodlagosan az eljárt bíróságok új eljárás lefolytatására, és új határozat meghozatalára utasítását indítványozta a felperes perköltség fizetésre kötelezése mellett.
- [18] Az indokok között külön kiemelten szerepelt a szolgálati hely engedély nélküli elhagyása. Az alperes a jelen felülvizsgálati kérelmet főként ezen indok kapcsán felmerült téves bírói értelmezések megdöntésére kívánta alapítani tekintettel azon bírói gyakorlatra illetve jogszabály értelmezésre, miszerint az azonnali hatályú jogviszony megszüntetés esetén a felmondásban felsorolt több indok közül amennyiben egy is megfelelőnek és jogszerűnek bizonyul, a felmondás minden egyéb körülménytől függetlenül jogszerűnek minősíthető.
- [19] Az azonnali hatályú felmondás szövege szerint „2013. február 28-án szolgálatból körülbelül 18.00 órakor távozott. A szolgálati helyéről távozásról értesítette az A. elágazás forgalmi szolgálattevőjét, azonban engedélyt nem kért szolgálati felsőbbségétől. A szolgálati helyére 18.50-kor tért vissza”. Ezt a felmondási indokot az elsőfokú bíróság úgy értékelte, hogy a

szolgálati hely elhagyása nem volt veszélyes (ahelyett, hogy azt is megvizsgálta volna, hogy engedély/értesítés nélkül hagyta el a munkavégzés helyét). A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék már nem vitatta az alperesi állítást, miszerint a távollét nem volt folyamatos, viszont álláspontja szerint az azonnali hatályú felmondásban leírtak „a magyar nyelv szabályai szerint nem értelmezhető másként mint úgy, hogy a felperes 18.00 órától 18.50 percig tartó időtartamban végig távol volt a munkavégzési helyétől”. A felperes sem vitatta, hogy a megjelölt időtartamban többször elhagyta a szolgálati helyét. Tény, hogy a felperes 17 óra 55 perc körül elhagyta a szolgálati helyet, ezt K.R. tanú a 2014. október 31-ei tárgyaláson maga is megerősítette. Az is tény, hogy távozásáról az A. elágazás forgalmi szolgálattevőjének, K.R.-nak szólt, ezáltal az utasítást megszegte, hiszen az Utasítás szerint a közvetlen felettesének, azaz jelent esetben a menetirányítónak az engedélyével hagyhatta volna el a munkahelyét, továbbá a visszaérkezést is jeleznie kellett volna.

- [20] A felperes sem vitatta, hogy az eltávozásáról kizárólag az A. elágazás forgalmi szolgálattevőt értesítette, holott egyértelműen tiszttában kellett lennie azon előírással, hogy a bejelentés elsősorban a menetirányító, illetve a két, közvetlenül szomszédos állomás (és nem alárendelt szolgálati hely, mint A. elágazás) forgalmi szolgálattevőjének kellett volna megtennie.
- [21] A szolgálati hely elhagyása szempontjából fontos körülmény, hogy itt is található WC, tehát ha oda megy, akkor a munkavállaló ténylegesen nem hagyja el a munkavégzés helyét. A felperes a meghallgatáson azt mondta, hogy a szolgálati WC-nek folyt a csapja - csőtörés volt -, ezért kellett hazamennie (2014. április 15-ei tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal), ezzel szemben a 2014. október 31-ei tárgyaláson már úgy fogalmazott, hogy a csőtörés csak egy szleng a vizelésre. Mindez azt támasztja alá, hogy valójában nem volt rossz vagy használhatatlan a szolgálati hely mosdója, ilyen meghibásodásról nem is érkezett a perbeli időszakban bejelentés.
- [22] Az alperes álláspontja szerint az első- és a másodfokon eljáró bíróságok a rendelkezésre álló tényekből téves következtetéseket vontak le, hiszen a munkavállaló lényeges kötelezettségét (Mt. 52. §) megszegte, szándékosan, vagy súlyos gondatlansággal hagyta el a munkavégzésének helyét, és a jelentős mérték is megállapítható, mivel azt többször tette. Mindezzel pedig megvalósult a 2012. évi I. törvény (továbbiakban Mt.) 78. § (1) bekezdés a) pontja szerinti tényállás.
- [23] A szolgálati hely bejelentés és engedély nélküli elhagyása önmagában is veszélyeztetheti a vasúti közlekedés biztonságát, amihez pedig különösen fontos társadalmi érdek fűződik. A felperes mindvégig igyekezett bagatellizálni eltávozásait, de az alperes nem olyan munkahely, amelynek felügyelet nélkül hagyása legfeljebb bevétel-kiesést eredményezhetett volna.
- [24] A másodfokú ítélet szerint nem lehet lényeges munkaköri kötelezettség jelentős megszegésének tekinteni, ha a felperes több

esetben ténylegesen közli a munkáltatói utasítás megtagadását. A döntés szerint az a körülmény, hogy utóbb mégis eleget tett az utasításnak, meg nem történtté teheti a munkavégzés megtagadását. Emellett a jogerős ítélet indokolása a felperes által leírt egyes körülményeket bizonyítékként veszi figyelembe (például A. állomási sorompónak minősül szerinte, holott ezt az alperes végig vitatta, és az eljárás szakértő sem mondott mást). Mindezen körülmények pedig a jogerős ítélet megalapozatlanságát támasztják alá.

- [25] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [26] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [27] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy a jogvita eldöntése során kiemelt jelentősége van annak a körülménynek, hogy a felperes a szolgálati helyét engedély nélkül elhagyta. Álláspontja szerint az eljárás során nem állították, hogy 18.00 óra és 18.50 perc között a munkavállaló folyamatosan távol volt a munkavégzési helyétől, így a mulasztást e körben kellett értékelni.
- [28] A következetes ítélkezési gyakorlat szerint nincs lehetőség az azonnali hatályú felmondás utólagos kiegészítésére, a bizonyítás nem lépheti túl a felmondás indokolásának kereteit (MD.II.143.).
- [29] Az azonnali hatályú felmondás szövege szerint „2013. február 28-án a szolgálatból körülbelül 18.00 órakor távozott. A szolgálati helyéről távozásról értesítette az A. elágazás forgalmi szolgálattevőjét, azonban engedélyt nem kért a szolgálati felsőbbségétől. A szolgálati helyére 18 óra 50 perckor tért vissza”. A másodfokú bíróság ennek alapján helytálló következtetésre jutott amikor kifejtette, hogy a jogviszony megszüntetési indok a nyelvtani szabályok szerint csak úgy értelmezhető, hogy ezen teljes időtartamban való távolmaradást rótták a felperes terhére.
- [30] Ezzel szemben az eljárás során az alperes ezt már maga sem állította, és a beszerzett egyéb bizonyítékok sem támasztották alá. K.R. tanúként előadta, hogy a felperes 17 óra 55 perckor értesítette őt arról, hogy a mosdóba fog távozni, 18 órakor azonban, amikor a tehervonat jött, már a helyén volt. Állította, hogy amennyiben az azonnali hatályú felmondásban megjelölt időszakban a felperes végig távol lett volna, úgy megáll a vonatforgalom (jegyzőkönyv, 2.,3. bekezdés).
- [31] A felperes azon állítását, hogy 18 óra 45 perckor, amikor a munkáltató kereste feltehetően ismét a mosdóban volt (jegyzőkönyv,

3. oldal 4. bekezdés), az alperes nem tudta cáfolni, és nem vitatta azon munkavállalói előadást sem, miszerint az illemhelyre távozáskor engedélyt kérni nem kellett senkitől.

- [32] Azon felülvizsgálati hivatkozás is alaptalan, hogy a felperes részéről a munkáltatói utasítás megtagadása történt, amely lényeges kötelezettségszegést a bíróságok nem megfelelően értékelték.
- [33] A másodfokú bíróság helytállóan következtetett arra, hogy a felperes - miután az álláspontja szerint fennálló szakmai hibákra a munkáltató figyelmét felhívta - írásban is rögzítette azokat. Jelezte ugyan, hogy a továbbiakban a vitatott sorompó meghibásodásáról a vonat személyzetét nem értesíti, erre azonban nem került sor, a perbeli intézkedés idején az utasítás megtagadása nem volt megállapítható, a felperes a munkáját az előírásoknak megfelelően végezte. Az pedig, hogy szakmai álláspontját az eseménykönyvben rögzítette, nem volt kötelezettségszegésként értékelhető, így önmagában az a jogviszony megszüntetéséhez sem vezethetett [Mt. 78. § (1) bekezdés].
- [34] Téves azon felülvizsgálati hivatkozás, hogy a másodfokú bíróság szakmai kérdésben döntött (állomási sorompó), mivel az ítélet indokolása nem értékelhető ilyen állásfoglalásként, csupán a felperes szakmai álláspontját, és az ezzel összefüggő korábbi magatartását ismertette a terhére rótt kötelezettségszegésre figyelemmel.
- [35] A felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. A Kúria a rendelkezésre álló adatok alapján dönt [Pp. 275. § (1) bekezdés, BH 2012.179., EBH 2013.M.4.]. A felülvizsgálati eljárás során csak azt vizsgálhatta, hogy a mérlegelés körébe vont adatok értékelése során a bíróságok nyilvánvalóan téves, vagy okszerűtlen következtetésre jutottak-e. Ilyen körülményre vezethet a bizonyítási teher szabályának jogsértő alkalmazása, a bizonyítatlanság következményének nem megfelelő megvonása. A jelen esetben azonban erre nem került sor, az eljáró bíróságok a széleskörű bizonyítási eljárás lefolytatását követően helyes következtetésre jutottak, és érdemi döntésük is megfelelt a jogszabályi előírásoknak.
- [36] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.

Záró rész

- [37] A felperesnek a perben igazolt költsége nem merült fel, ezért ebben a kérdésben határozni nem kellett a Pp. 79. §-ának (1) bekezdése alapján.
- [38] Az alperes illetékfizetési kötelezettsége az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-án alapul.
- [39] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2016. június 29.

**Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró**

A kiadmány hiteléül:

Nné

tisztviselő